

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de tarımsal hasat zamanında, milyonlarca tarım işçisi yaşadığı ilden hasattın yapıldığı başka illere göç etmektedir. Bu hasat sürecinde göç eden ailelerin çoğu çadırlarda yaşamını sürdürmektedir. Bu göç yolculuğunda ve çadır yaşamında ailelere binlerce çocuk eşlik etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2012 raporuna göre Türkiye’de 6-18 yaş arasında ekonomik faaliyette bulunan 893.000 çocuğun %44’ü mevsimlik tarım işinde çalışmaktadır. Bu 393.000 çocuğun yarısı okula gitmeyip haftada 40 saatten fazla çalışmaktadır. Türkiye’nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre çocukların eğitim, sağlık, ekonomik sömürüden korunma, uygun standartta yaşama ve oyun oynama gibi temel hakları ihlal edilmektedir. Bu nedenle Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliği sorunlarının belirlenmesi ve bu sorunlara çözüm üretilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Adem GEVERİ
Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti, Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 182 No’lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi’nin ve 138 No’lu Asgari Yaş Sözleşmesi’nin imzacısıdır. Türkiye, 2015 yılına kadar mevsimlik tarımda çocuk işçiliğini, çocuk işçiliğinin tamamen ortadan kaldırması Uluslararası Çalışma Örgütü’ne taahhüt etmiştir. Ancak geldiğimiz süreçte Türkiye’nin

hedeflerini gerçekleştirmedeği gibi Suriye savaşının tetiklediği insani krizle birlikte, 2012 yılından bu yana sayısı her geçen gün artan mülteci nüfus içerisinde de çocuk işçiliği ciddi boyutlara ulaşmış durumdadır. Türkiye’de yıllardır süregelen mevsimlik tarımda çocuk işçiliği sorunu, Suriyeli çocukların da tarımda çalışmaya başlamasıyla giderek derinleşmektedir. Hayata Destek Derneği’nin 2014 yılında 9 ilde çeşitli ürünlerde çalışan Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri konu alan saha çalışmasında elde edinilen veriler, “Mevsimlik Gezici Tarım İşçiliği 2014 Araştırma Raporu” kamuoyu ile paylaşılmıştır. Söz konusu rapora göre, mevsimlik tarım işçisi ailelerin %82’si ortalama 7 kişilik aileler olarak 16 metrekairelik çadırlarda, en temel ihtiyaçlarına erişimde zorluk çekerek ve sağlıksız koşullarda yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu zorlu koşulların derecesi çocuklar için kat be kat artmaktadır.

Raporda özetle göze çarpan temel sorunlar;

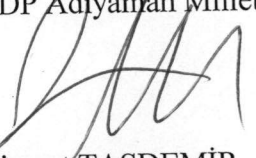
- Çocuk işçiler ve ailelerinin %68’i haftanın yedi günü, tatil yapmadan çalışmakta ve %24’ü ise haftanın beş veya altı günü çalışmaktadır.
- Çocuklar dâhil olmak üzere mevsimlik tarım işçilerinin %45’i 9 ila 11 saat arası çalışırken, diğer %45’lik kesim 11 saatten de fazla çalışmaktadır.
- Mevsimlik Tarım İşçilerinin %70’i günde 40 TL’nin altında yevmiye ile çalışmaktadır. Yaşlılar, kadınlar ve çocukların dâhil olduğu kesim günde 20 TL kadar düşük bir ücret alabiliyorken, Suriyeli mülteci aile ve çocuklar için bu miktar daha da düşük seviyelerde olduğu görülmektedir.
- Çocuk işçilerin ve ailelerinin %25’i yürüyerek, %50’si ise traktör kasalarında ve hayati risk barındıran koşullarda tarlalara yolculuk etmektedir.
- Mevsimlik tarım işçilerinin sadece %6’sı SGK’ya kayıtlıdır.
- Aileleri ile tarlada çalışan çocukların %50’si okulu tamamen terk etmişken, geri kalanlar ise okula düzensiz olarak devam etmektedir.
- Aileleri ile göçe çıkan ancak tarlada çalışmayan çocukların %23’ü okulu tamamen terk etmiş, %43’ü okula düzensiz olarak devam etmekte, özellikle kız çocuklarının tarlada çalışmanın yanı sıra toplanma alanlarındaki ev işleri ve kardeşlerinin bakımı gibi işlerden sorumlu oldukları gözlemlenmektedir.
- Çocuk işçilerin yaş oranları; 5 – 11 yaş arası %34, 12 – 15 yaş arası %78, 16 – 18 yaş arası ise %84,5’tir.

- 2013- 2016 yılları arasında tarım iş kolunda çalışırken 98 çocuk hayatını kaybetmiştir. Bu veriler, Çocuk İşçi Ölümlerinin daha doğrusu iş cinayetlerinin %51'inin tarım iş kolunda meydana geldiğine işaret etmektedir.

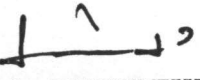
Yukarıda kısaca ifade edilen Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliği ile ilgili yaşanan sorunların tespiti ve çözüm ile birlikte tedbirlerinin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması hayati önem taşımaktadır.

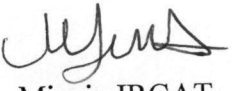

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

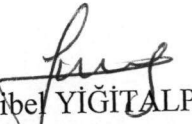

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

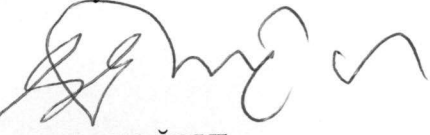

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

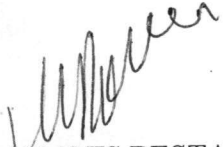

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

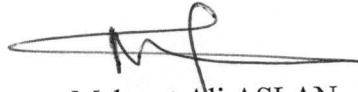

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

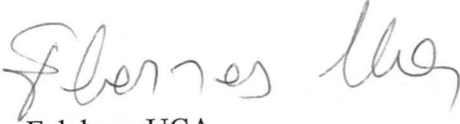

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

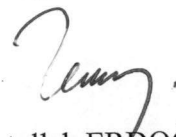

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Feleknaş UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili